

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
Қ.ЖҰБАНОВ АТЫНДАҒЫ АҚТӨБЕ Өңірлік университеті

ДИПЛОМДЫҚ ЖОБА

Тақырыбы: «Ересек мектеп жасына
дейінгі балалардың математикалық
түсініктерін құрастыру әрекеті
арқылы дамыту»

Орындады: Амиргалиева А.С. Асқарқызы
Қ. Нұрполдинова Н.Қ. Серікова Ә.Б. Тлепова Т.А
Ғылыми жетекші: Исембаева Н.Ж.
аға жетекші, магистр

Кіріспе

1 тарау. Ересек мектеп жасына дейінгі балалардың математикалық түсініктерін құрастыру әрекеті арқылы дамытудың теориялық аспектілері

1.1 Ересек мектеп жасына дейінгі балалардың математикалық түсінігін дамытудағы құрастыру әрекеті мәселесі бойынша психологиялық-педагогикалық әдебиеттерді талдау

1.2 Құрастыру іс-әрекетіндегі ересек мектеп жасына дейінгі балалардың математикалық түсініктерін дамыту жұмыстарының ерекшеліктері

1.3 Ересек мектеп жасына дейінгі балалардың математикалық түсініктерін құрастыру іс-әрекеті арқылы дамытудың ұйымдастырушылық-педагогикалық шарттары

Бірінші тарау бойынша қорытынды

2 тарау. Ересек мектеп жасына дейінгі балалардың математикалық түсініктерін құрастыру әрекеті арқылы дамыту жұмысы бойынша тәжірибелік-эксперименттік жұмыс..

2.1 Мектеп жасына дейінгі балаларда қарапайым математикалық түсініктерін қалыптастыру ерекшеліктерін зерттеу

2.2 Құрастыру іс-әрекеті кезіндегі балалардың математикалық түсініктерін дамыту жұмыстары

2.3 Алынған нәтижелерді талдау

Екінші тарау бойынша қорытынды

Қорытынды

Әдебиеттер

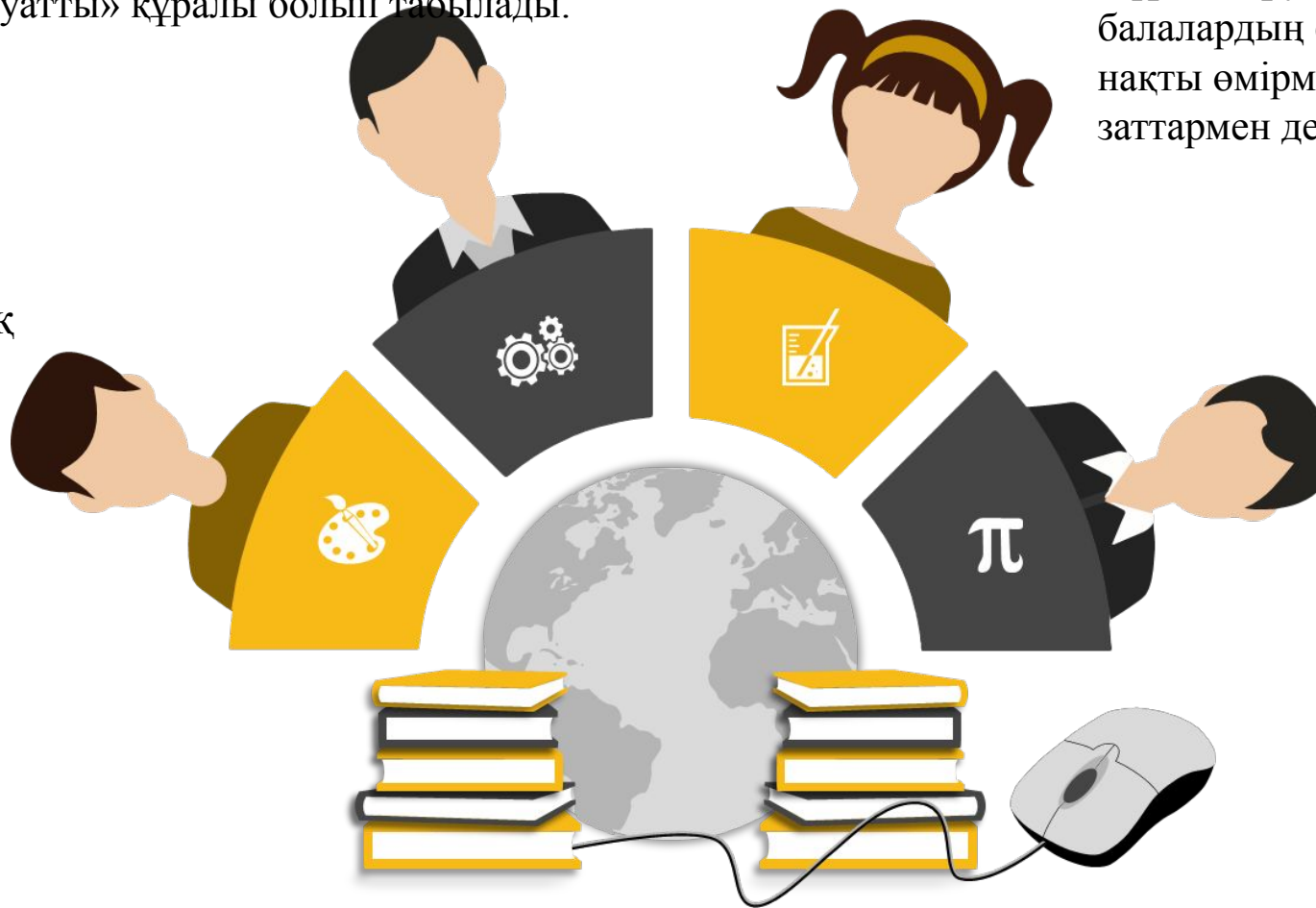
Қазіргі таңда мектепке дейінгі білім беруде мемлекеттік стандарттарды енгізумен балалардың білім беру іс-әрекетіне **интегративті** көзқарасты енгізу мәселесі өзекті мәселе болып отыр.

Математика – баланың интеллектуалдық дамуының, оның танымдық және математикалық қабілеттерін қалыптастырудың «қуатты» құралы болып табылады.

Құрастыру – мектеп жасына дейінгі балалардың ең маңызды іс-әрекеті, олар нақты өмірмен де, балалар ойлап тапқан заттармен де байланысты.

Баланың интеллектуалдық дамуының ең маңызды құралы – балабақшадағы **математиканы** оқыту.

Математикалық есептерді құрастыру ересек мектеп жасына дейінгі балалардың шығармашылық дамуына ықпал етеді.

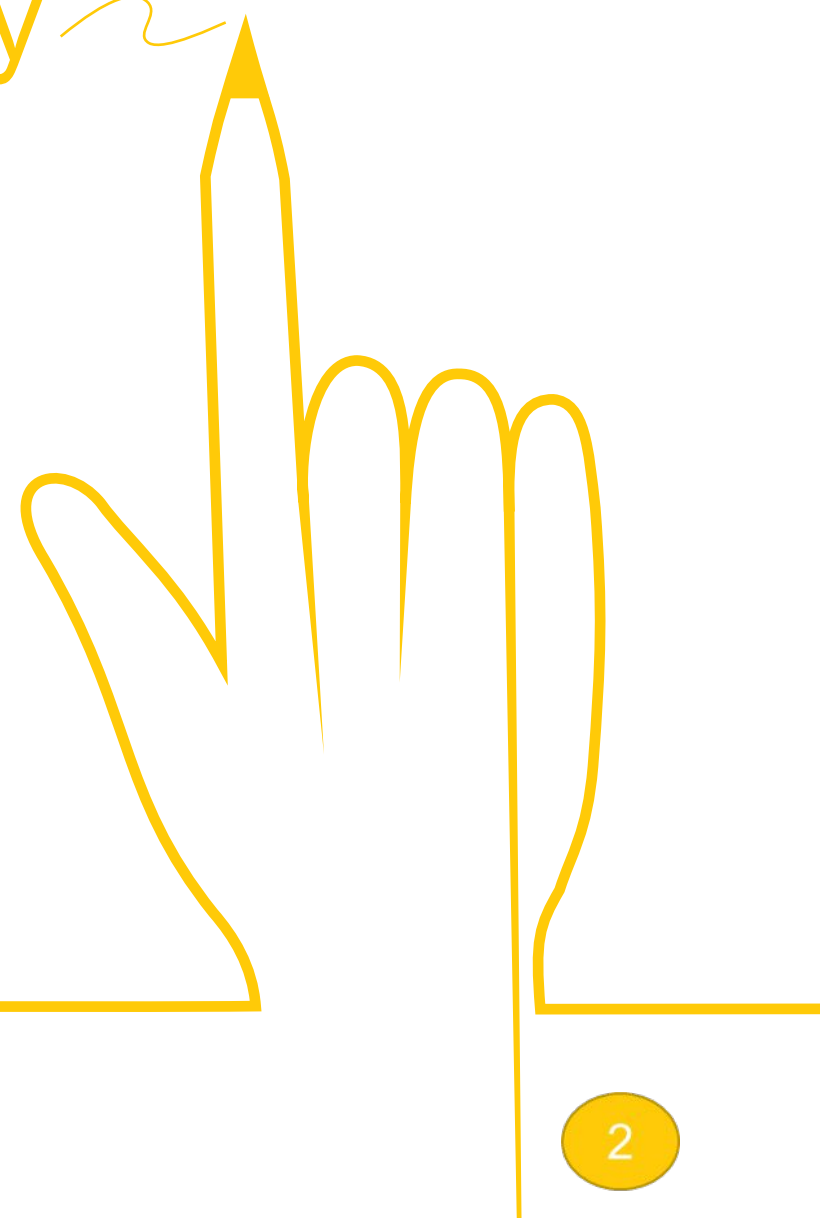
Құрастыру

01

Баланың жалпы психикалық дамуында **құрастыру** әрекетінің маңызы зор, өйткені, визуалды модельдеуді қалыптастыруға ықпал етеді, объективті әлемнің сыртқы қасиеттерін пішін, кеңістіктік және өлшемдік қатынастар сияқты қабылдау қабілетін дамытады

02

Құрастыру сабақтарының мазмұны мектепке дейінгі бағдарламаның басқа бөлімдерінің мазмұнымен, ең алдымен, әлеуметтік дамумен, сенсорлық тәрбиемен, сонымен қатар басқа да түрлерімен тығыз байланысты. өнімді іс-әрекеттер (мүсіндеу, аппликация, қол еңбегі, сурет).

Мектеп жасына дейінгі балалардың математикалық түсініктерін дамытуға байланысты зерттеулерді келесі **авторлар** арнаған

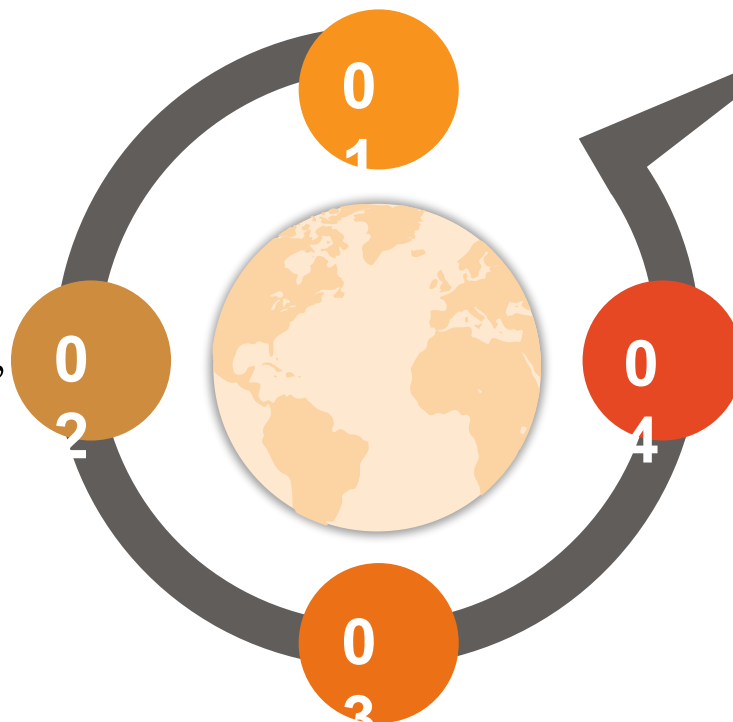
Қарапайым математикалық ұғымдарды қалыптастырудың ғылыми негізделген дидактикалық жүйесін **А.М.Леушина** ұсынған еді.

В.В.Абашина, Л.И.Вахрушева

В.В.Данилова, Е.С.Демина,
О.А.Йеник

Е.Е.Кочурова, И.А.Попов

Л.И.Ермолаева, Т.И.Иванова

01

Зерттеудің болжамы:-ересек мектеп жасына дейінгі балалардың математикалық түсініктерін дамыту үшін құрастыру әрекеті бойынша ұзақ мерзімді жұмыс жоспары әзірленеді;-құрастыру іс-әрекетінде мектеп жасына дейінгі балалардың математикалық түсініктерін дамыту үшін дамып келе жатқан пәндік-кеңістіктік орта жасалады

02

Зерттеу әдістері: зерттеу тақырыбы бойынша психологиялық-педагогикалық әдебиеттерді талдау, зерттелетін мәселе бойынша озық педагогикалық тәжірибені зерделеу және жалпылау, синтездеу, нақтылау және эмпирикалық әдістер.

03

Зерттеудің нысаны: құрастыру іс-әрекетіне жоғары мектеп жасына дейінгі балалардың математикалық түсініктерін қалыптастыру процесі. д

04

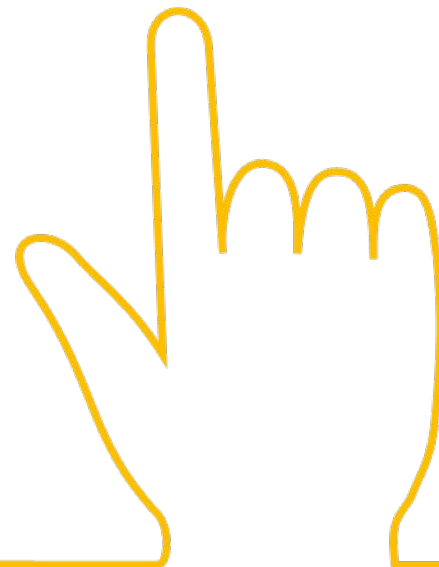
Зерттеудің пәні: ересек мектеп жасына дейінгі балалардың математикалық түсініктерін құрастыру әрекеті арқылы дамытуды қамтамасыз ететін педагогикалық жағдайлар.

Зерттеу мақсаты

Ересек мектеп жасына дейінгі балалардың математикалық түсініктерін құрастыру әрекеті арқылы дамытудың ұйымдастырушылық-педагогикалық шарттарын теориялық тұрғыдан негіздеу және тәжірибе жүзінде тексеру.

Зерттеу міндеттері

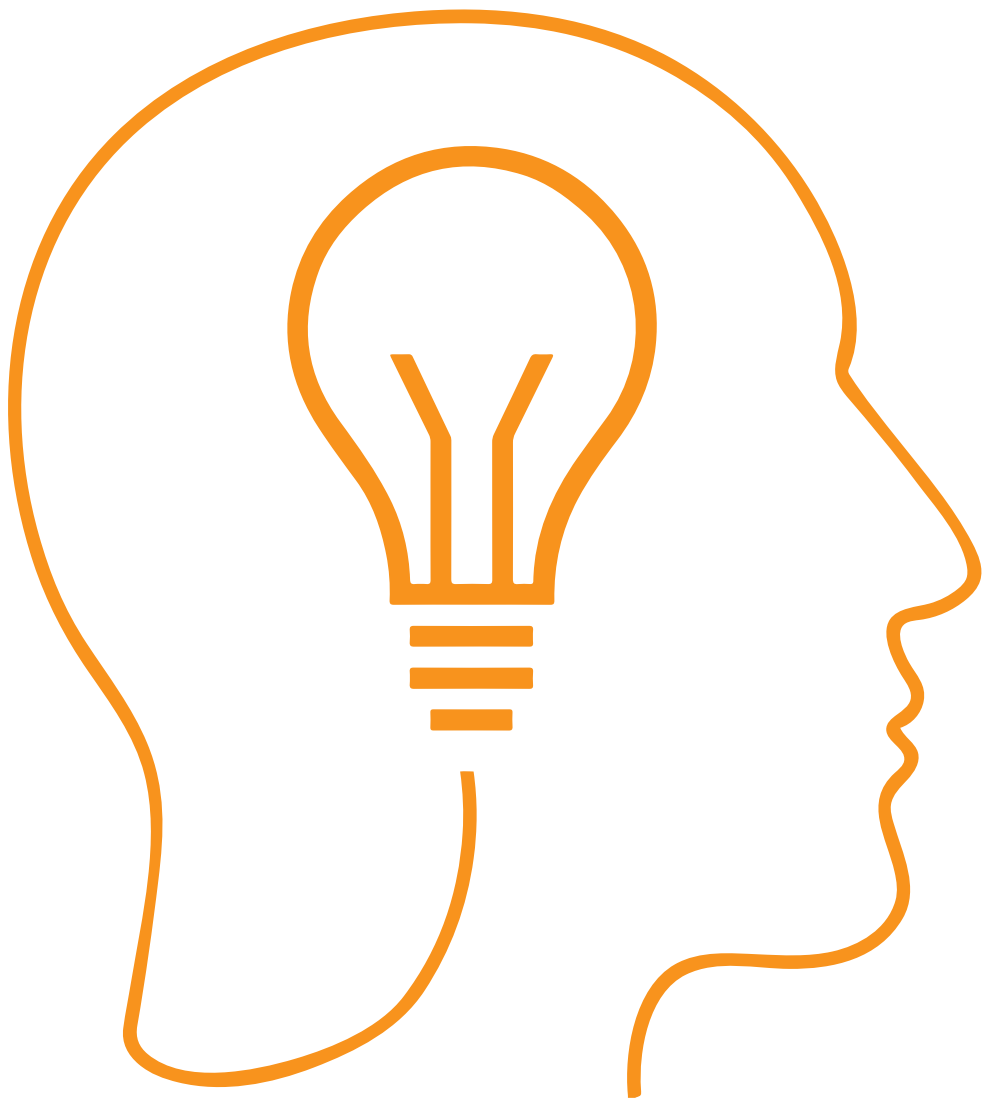
- 1.Құрастыру іс-әрекетінде ересек мектеп жасына дейінгі балалардың математикалық түсініктерін дамыту проблемасы бойынша психологиялық-педагогикалық әдебиеттерді зерделеу және талдау.
- 2.Құрастыру іс-әрекетіндегі ересек мектеп жасына дейінгі балалардың математикалық түсініктерін дамыту ерекшеліктерін анықтау.

Ересек мектеп жасына дейінгі балалардың математикалық түсініктерін құрастыру әрекеті арқылы дамытудың теориялық аспектілері

Ересек мектеп жасына дейінгі балалардың математикалық түсінігін дамытудағы құрастыру әрекеті мәселесі бойынша психологиялық-педагогикалық әдебиеттерді талдау

Алғашқы математикалық көріністер мен ұғымдарды қалыптастырудың негізі ретінде **П.Я. Гальперин** өлшеуді енгізуге және оған қатынас арқылы бірлікті анықтауға негізделген бастапқы математикалық ұғымдар мен әрекеттерді қалыптастыру сызығын жасады.

В.В.Давыдовтың зерттеуінде ақыл-ой әрекеті ретінде есептеудің психологиялық механизмі ашылды және сандар ұғымын қалыптастыру жолдары, балалардың теңестіру және жинақтау, өлшеу әрекеттерін дамыту арқылы анықталды.

Математикалық ұғым

В.А.Крутецкий, З.А.Михайлова, Е.А.Носова, М.Н.Полякова зияткерлік қабілеттердің, логикалық және шығармашылық ойлаудың дамуын зерттей отырып, математикалық қабілеттердің мынадай компоненттерін ажыратады

-математикалық материалды формализациялау, форманы мазмұннан бөлу, нақты сандық қатынастар мен кеңістіктік формалардан абстракциялау және формальды құрылымдармен, қатынастар мен қатынастардың құрылымдарымен жұмыс істеу қабілеті

-математикалық материалды жалпылау, ең бастысын оқшаулау, маңыздылығынан алшақтату, сыртқы жағынан ортақ нәрсені көру мүмкіндігі;

-сандық және таңбалық белгілермен жұмыс істеу мүмкіндігі;
-дәлелдеу, негіздеу, қорытынды қажеттілігімен байланысты "дәйекті, дұрыс бөлінген логикалық ойлау" қабілеті;

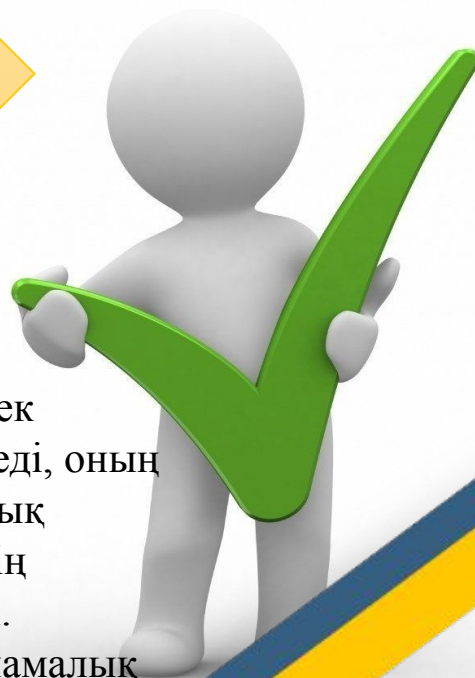
-математикалық жады, оның сипаттамалық белгілері математика ғылымының ерекшеліктерінен де туындайды деп болжауға болады, бұл жалпылау, формализацияланған құрылымдар, логикалық схемалар;

-геометрия сияқты математика саласының болуымен тікелей байланысты кеңістіктік идеялар мүмкіндігі

-ойлаудың икемділігі, бір ақыл-ой операциясынан екіншісіне ауысу мүмкіндігі, шаблондар мен трафареттердің әсер етуі;

А.М.Леушинаның теориялық және әдістемелік тұжырымдамасының негізгі ережелері

-Толыққанды математикалық дамуды тек сабақта мақсатты іс-әрекет қамтамасыз етеді, оның барысында ересек адам балаларға танымдық міндеттерді мұқият қояды, оларды шешудің барабар жолдары мен тәсілдерін көрсетеді. Сабақтарда оқу процесінде негізгі бағдарламалық талаптар жүзеге асырылады, математикалық көріністер белгілі бір жүйеде қалыптасады.

-Нақты шындықты қоршап тұрған күнделікті өмір, бала ересектермен қарым-қатынаста және олардың тәрбиелік әсерінен әртүрлі іс-шаралар барысында білетін математикалық идеялардың қайнар көзі болып табылады

Құрастыру іс-әрекетіндегі ересек мектеп жасына дейінгі балалардың математикалық түсініктерін дамыту жұмыстарының ерекшеліктері

Құрастырудың баланың дамуына қосқан үлесі оның ұсақ моторикасын дамытуға және күрделі психикалық әрекеттерді, шығармашылық қиялды және өз мінез-құлқын басқару механизмдерін қалыптастыру үшін сенсорлық тәжірибені жинақтауға ықпал ететіндігінде.

Құрастыру процесінде балалардың математикалық түсініктерін тиімді дамыту мүмкін болады, өйткені құрастыру іс-әрекетінде ойын мотивациясы мен тосын сәттер болады, бұл мектеп жасына дейінгі балалар үшін маңызды, өйткені ойын осы жастағы жетекші әрекет болып табылады.

Құрастыру іс-әрекетке негізделеді, ал математикалық қабілеттерді қалыптастыруда жетекші әдіс практикалық әдіс болып саналады, оның мәні объектілермен және оларды алмастырғыштармен әрекет етудің белгілі бір әдістерін меңгеруге бағытталған

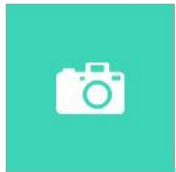
Балалар өздерінің ғимараттары мен конструкцияларын түрлі материалдан жасай алады

-құрылыс материалдарынан құрастыру;
-қағаздан, картоннан, қораптардан, катушкалардан және басқа материалдардан құрастыру;
табиғи материалдан құрастыру

Ойын құрылыс материалдарымен құрастыру мектеп жасына дейінгі балалар үшін құрастыру әрекетінің ең қол жетімді және жеңіл түрі болып табылады.

Құрылыс жиынтықтарының бөлшектері - бұл барлық параметрлері математикалық өлшемдерге дәл келетін геометриялық денелер

Эксперименттік жұмыс

Баланың зерттеуге деген қызығушылығын тудырады, ойлау операцияларын (талдау, синтез, жіктеу, жалпылау және т.б.) дамытады

Баланың танымдық белсенділігі мен қызығушылығын оятады, танымдық материалды қабылдауды белсендіреді

Эксперимент барысында балалар көбінесе күтпеген ақпаратты алады, бұл олардың қызметін айтарлықтай қайта құруға және өзгертуге әкеледі. Бұл балалардың экспериментінің икемділігін көрсетеді, алынған нәтижелерге байланысты өз іс-әрекеттерін қайта құру мүмкіндігін тудырады.

Эксперимент әдісінің басты артықшылығы - бұл балаларға зерттелетін объектінің әртүрлі жақтары, оның басқа объектілермен және тіршілік ету ортасымен қарым-қатынасы туралы нақты түсінік береді.

Математикалық түсініктерді қалыптастыру

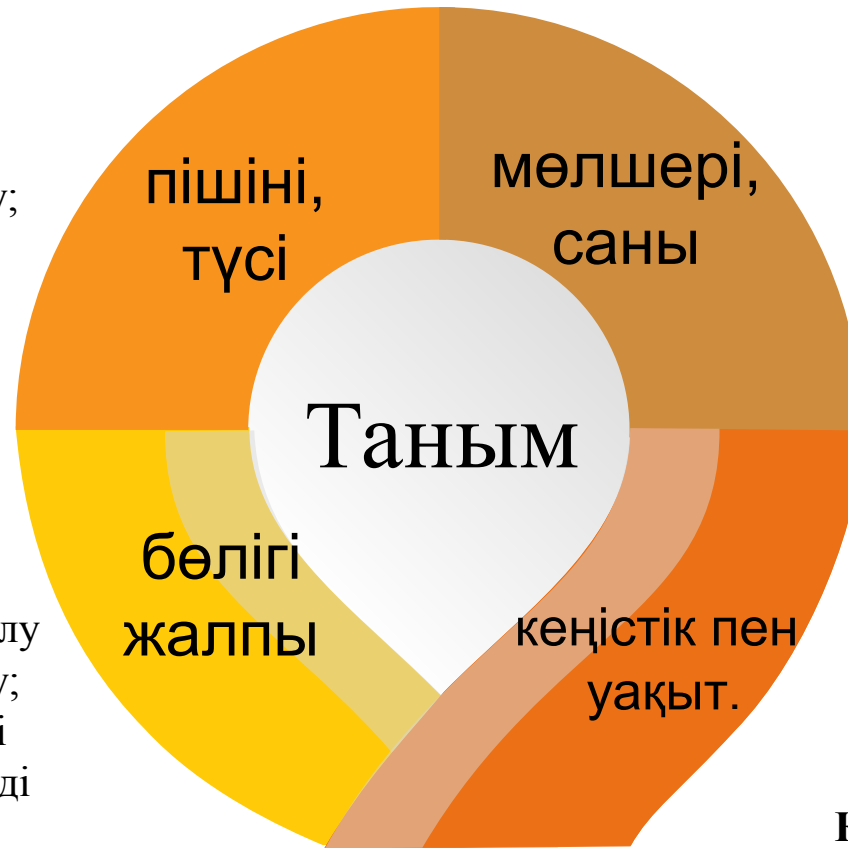
Математикалық түсініктерді дамыту бойынша «Таным» білім беру саласы бойынша бағдарламаларын талдау - бұл қоршаған әлем объектілерінің негізгі қасиеттері мен қатынастары туралы бастапқы түсініктерді қалыптастыру,

Пішіні:

- сопақпен таныстыру;
- төртбұрыш туралы түсінік беру.

Шамасы:

- затты бірнеше тең бөлікке бөлу туралы түсінік қалыптастыру;
- бөлуден алынған бөліктерді атауға, бүтін және бөлшектерді салыстыруға үйрету.

Саны мен есеп бойынша:

- жиындарды құруға, бөлуге, қайта қосылуға, бүкіл жиын мен оның әр бөлігі арасындағы қатынасты орнатуға, жиынның бөліктерін салыстыруға үйрету;

Уақытты бағдарлау:

- күндер туралы түсінік беру;

Кеңістіктегі бағдарлау:

- қағаз парағында бағдарлауды үйрену.

А.П.Усова балалар құрастыру бойынша құрылыс материалынан жасалған әр түрлі ғимараттарды, қағаздан, картоннан, ағаштан және басқа материалдардан қолөнер мен ойыншықтар жасауды ұсынады. Өзінің табиғаты бойынша ол визуалды белсенділік пен ойынға өте ұқсас

А.В.Запорожец балабақшадағы өнімді іс-әрекет - бұл тәрбиеленушілердің қабілеттерін сәтті қалыптастыру және іске асыру болатын және ересек адамның балалармен бірлескен іс-әрекеті түрінде ұйымдастырылуы мүмкін мәдени тәжірибенің бір түрі деп санайды.

Құрастыру сабақтарының мазмұны мектепке дейінгі бағдарламаның басқа бөлімдерінің мазмұнымен, ең алдымен әлеуметтік дамумен, сенсорлық тәрбиемен, ойын әрекетін қалыптастырумен байланысты

Ересек мектеп жасына дейінгі балалардың математикалық түсініктерін құрастыру іс-әрекеті арқылы дамытудың ұйымдастырушылық-педагогикалық шарттары

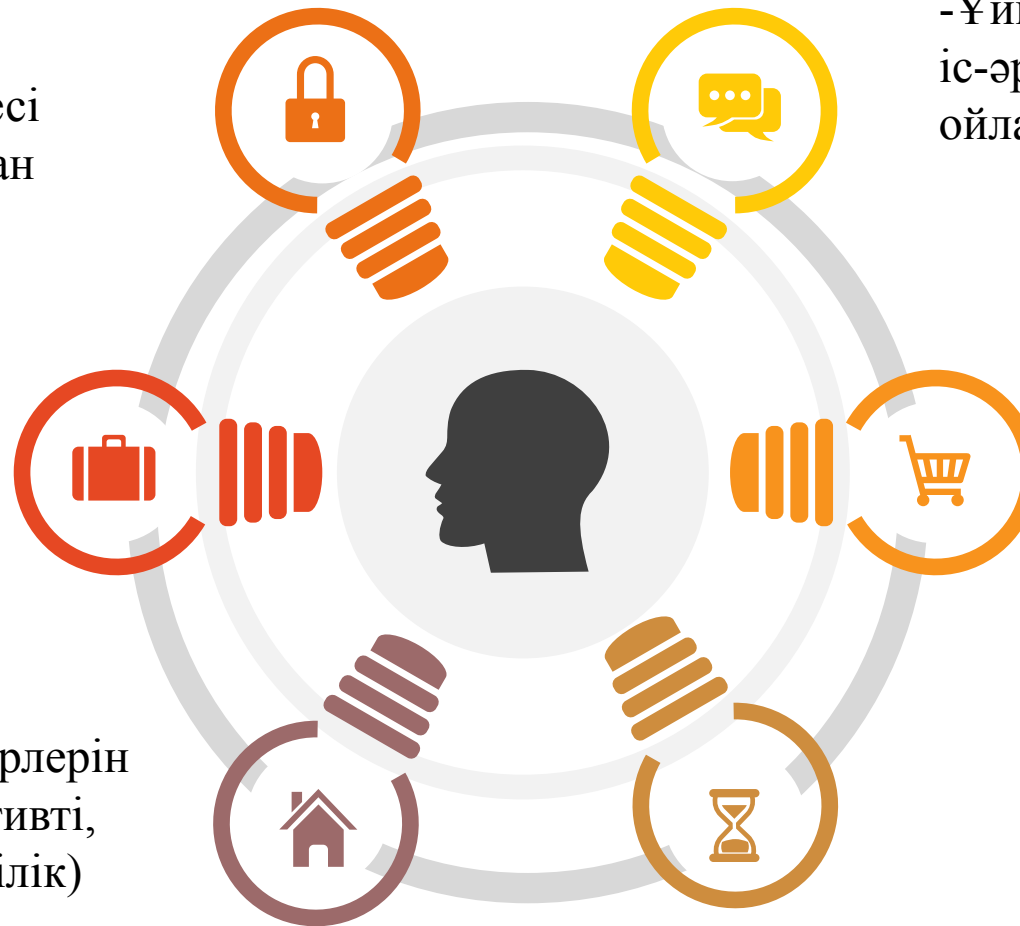
Ересек мектеп жасына дейінгі балалардың математикалық түсініктерін дамытуға қажетті педагогикалық шарттар

-Баланың жеке тәжірибесі негізінде тұжырымдалған проблемалық-ойындық жағдаяттарды шешуге балаларды тарту

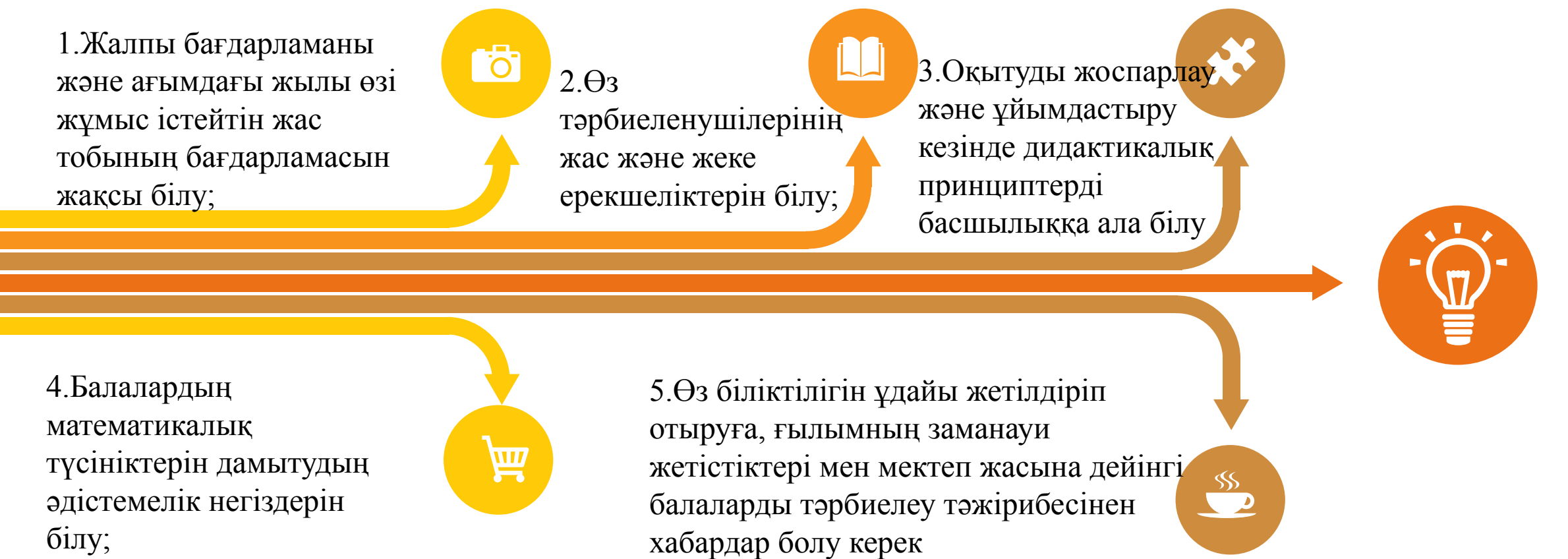
Әр түрлі іс-әрекет түрлерін (ойындық, конструктивті, танымдық, зерттеушілік) ұтымды үйлестіру;

-Ұйымдастырылған оқу іс-әрекетінің ойластырылған жүйесі

-Ересек мектеп жасына дейінгі балалардың математикаға деген танымдық қызығушылығын және жаңа білімді игеруге деген ұмтылысын белсендіру

Балалардың математикалық түсініктерін дамыту бойынша жұмысты дұрыс жоспарлау және кезеңділік үшін тәрбиеші

Мектепке дейінгі мекемелер тәжірибесінде жоспарлаудың екі түрі бар

Перспективалық

Перспективалық жоспарлар мектепке дейінгі мекеменің әдістемелік материалдарының қатарына жатады, сондықтан оларды, әдетте, мектепке дейінгі мекеме басшылығының тікелей қатысуымен топ тәрбиешілері әзірлейді. Дұрыс құрастырылған, тәжірибеде дәлелденген **ұзақ мерзімді** жоспарды бірнеше жылдар бойы қолдануға болады

Күнтізбелік

Күнтізбелік жоспарда тоқсанға жоспарланған перспектива өзінің нақты көрінісін табады. Оны әзірлеу кезінде екі сабақ жоспарланған дайындық тобын қоспағанда, барлық мектепалды даярлық топтарында аптасына бір рет белгіленген күні математика сабақтары өткізілетінін ескеру қажет

Ұзақ мерзімді жоспар әдетте ағымдағы тоқсанға жасалады. Ол тек білім беру мақсаттарын қамтамасыз етеді. Оның мазмұны бағдарламалық тапсырмаларды қатаң белгіленген жүйеде бөлуді қамтиды. Ұзақ мерзімді жоспарлаудың **екі әдісін** қолдануға болады.

Біріншісі – белгілі бір тақырып бойынша бағдарламалық тапсырмаларды бөлу (саны мен саны, көлемі, т.б.).

Екіншісі – «Таным» білім беру саласы бойынша бағдарламалық тапсырмаларды кешенді бөлу.

Бағдарламалық материалды кешенді түрде таратуда жаңа міндеттер шешілетін сабақтардың мазмұны ересек және дайындық топтарында 2-3 тақырыппен шектелуі керек екенін есте ұстаған жөн.

Күнтізбелік сабақ жоспары

1. Бағдарламалық міндеттер:

а) Тәрбиелік міндеттер негізінен ұзақ мерзімді жоспардан алынады және оларды нақтылау және нақтылау жиі талап етіледі

ә) Дамытушылық тапсырмалар сөйлеуді, ойлауды және басқа да психикалық процестерді дамытуға арналған.

б) Тәрбие тапсырмалары балалардың бойында тәртіпті, оқу әрекетіне деген оң көзқарасты және т.б. қалыптастыру мақсатында жоспарланады.

2. Жеке балалармен жеке жұмыс тапсырмалары бірдей үш бағыт бойынша жоспарланған. Жеке жұмыс әр сабақта белгілі бір жүйеде жоспарлануы керек.

3. Дидактикалық материал

Есептің ерекше түрі – мектептегі балалардың математикалық бағдарламаны меңгеруге дайындығы туралы тәрбиешілердің есебі. Мұндай есеп педагогикалық кеңесте тыңдалады.

Ересек мектеп жасына дейінгі балалардың математикалық идеяларын дамытуда дизайнды қолдану айтарлықтай оң нәтижелер береді, атап айтқанда

-Құбылыстар арасындағы жасырын байланыстарды анықтауға және оларды баланың түсінуіне қол жетімді етуге мүмкіндік береді;

-Баланың объектінің немесе құбылыстың құрамдас бөліктерінің құрылымы мен өзара байланысын түсінуін жақсартады;

-Баланың байқағыштығын арттырады, оған қоршаған әлемнің ерекшеліктерін байқауға мүмкіндік береді

Мектеп жасына дейінгі балаларда
қарапайым математикалық түсініктерін
қалыптастыру ерекшеліктерін зерттеу

Зерттеудің өзі бірнеше кезеңмен
ұйымдастырылып, жүргізілді:

Эксперименттің анықтау кезеңінің мақсаты

1

-Бастапқы деңгейді анықтау мақсатында диагностика жүргізу, балалардың математикалық түсініктерін дамыту, нәтижелерге сапалық және сандық талдау жасау.

2

-Мектеп жасына дейінгі балалардың математикалық түсініктерін дамытудағы педагогикалық құзіреттілік деңгейін және құрастырушылық әрекетті анықтау мақсатында тәрбиешілер арасында сауалнама жүргізу және алынған нәтижелерді талдау

3

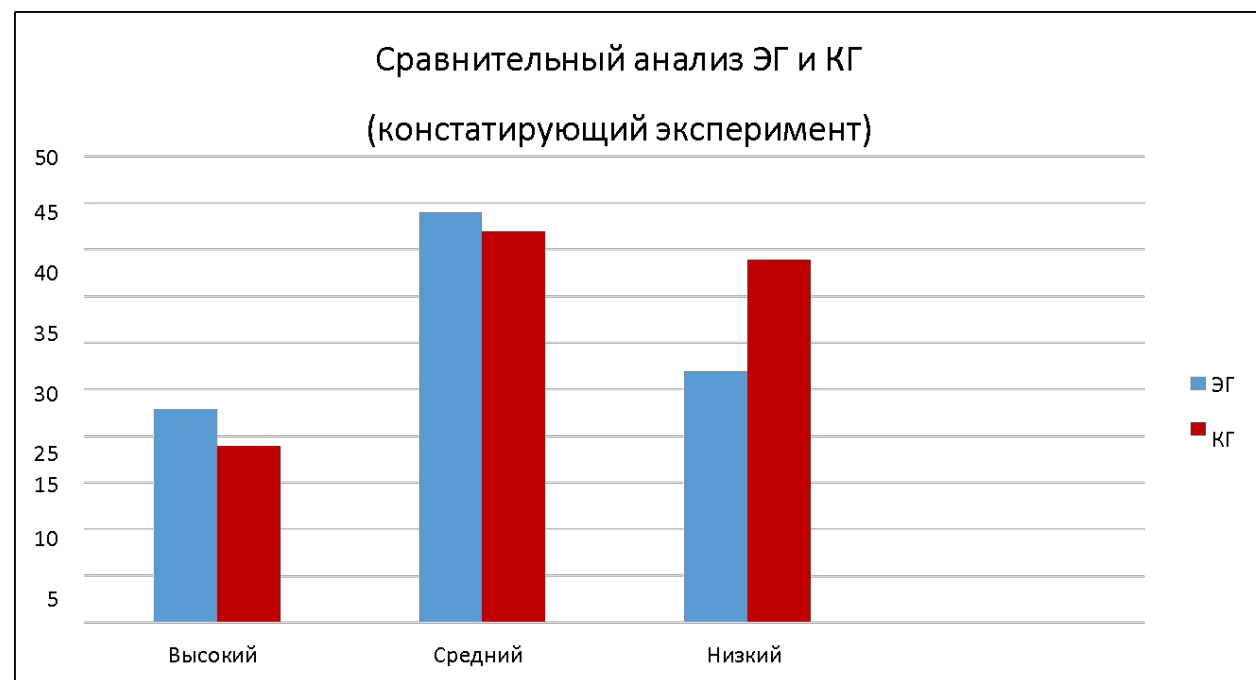
-Ересек мектеп жасына дейінгі балалардың математикалық түсініктерін дамытудағы білімдерін, сондай-ақ құрастырушылық әрекеттерді анықтау мақсатында ата-аналар арасында сауалнама жүргізу, нәтижелерді өңдеу

Анықтау экспериментінің нәтижесінде келесі нәтижелер алынды, олар 1-кестеде көрсетілген.

Топтар	деңгейлер		
	жоғары	орташа	төмен
Эксперименттік	23%	44%	27%
Бақылау	19%	42%	39%

Нәтижелерді талдау екі топта да дамып келе жатқан пәндік-кеңістіктік ортаның орташа деңгейде екенін көрсетті.

1-сурет – Дамушы объектілік-кеңістіктік ортаның нәтижелерін салыстырмалы талдау
Осылайша, екі зерттелетін топта да пәндік дамытушы орта орташа деңгейде, яғни топтарда бар материал жеткіліксіз. Пәндік дамытушы ортаны топтарда толықтыру қажет.

Зерттеу нәтижесінде диаграммада көрсетілген келесі нәтижелерге қол жеткіздік. (Сурет 1)

Анықтау экспериментінің нәтижесінде құрастыру іс-әрекетіндегі математикалық түсініктерді дамыту бойынша келесі нәтижелер алынды, олар 2-кестеде келтірілген.

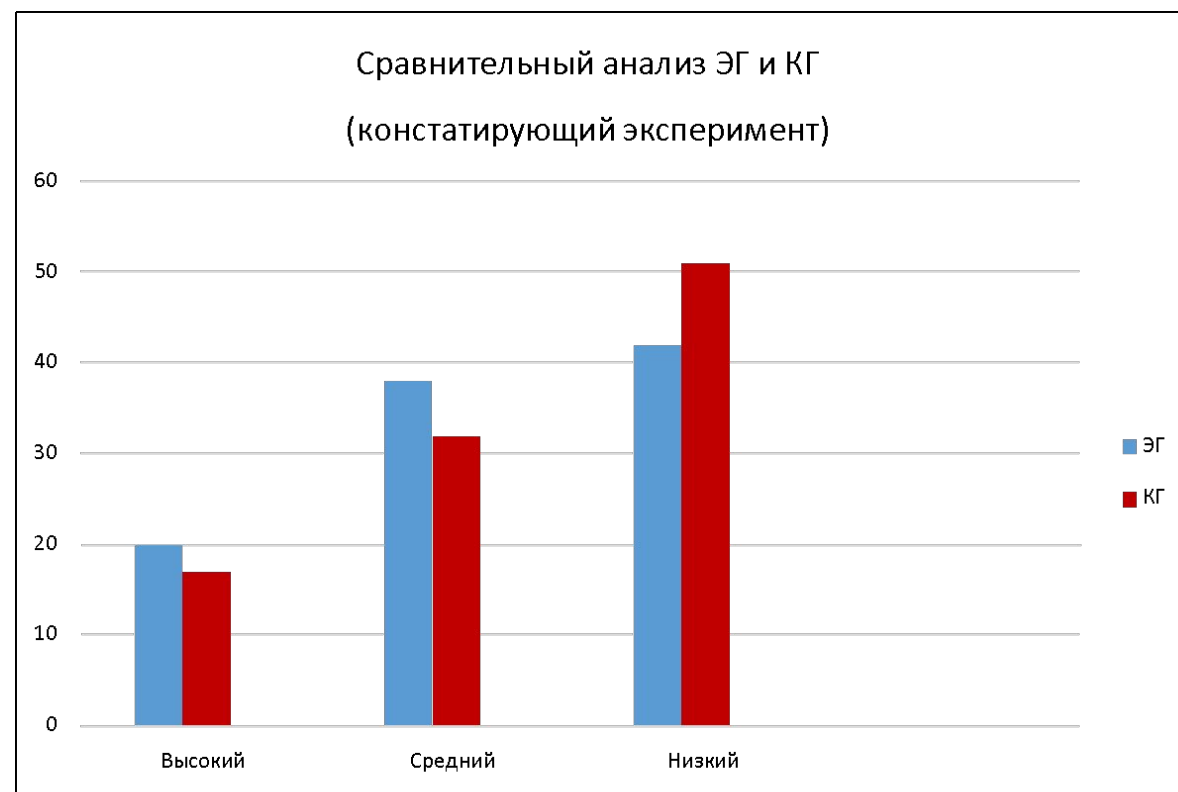
Кесте 2. Құрастыру әрекетіндегі балаларды тексеру нәтижелері
(% қатынасында)

Топтар	Деңгейлер		
	Жоғары	Орташа	Төмен
Эксперименттік	20%	38%	42%
Бақылау	17%	32%	51%

Анықтау эксперименті барысында алынған нәтижелердің сандық және сапалық талдауы эксперименттік топта балалардың 20% жоғары деңгейге, ал бақылау тобында 17% көрсетті

2 сурет – Құрастыру әрекетіндегі балаларды тексеру нәтижелерін салыстырмалы талдау

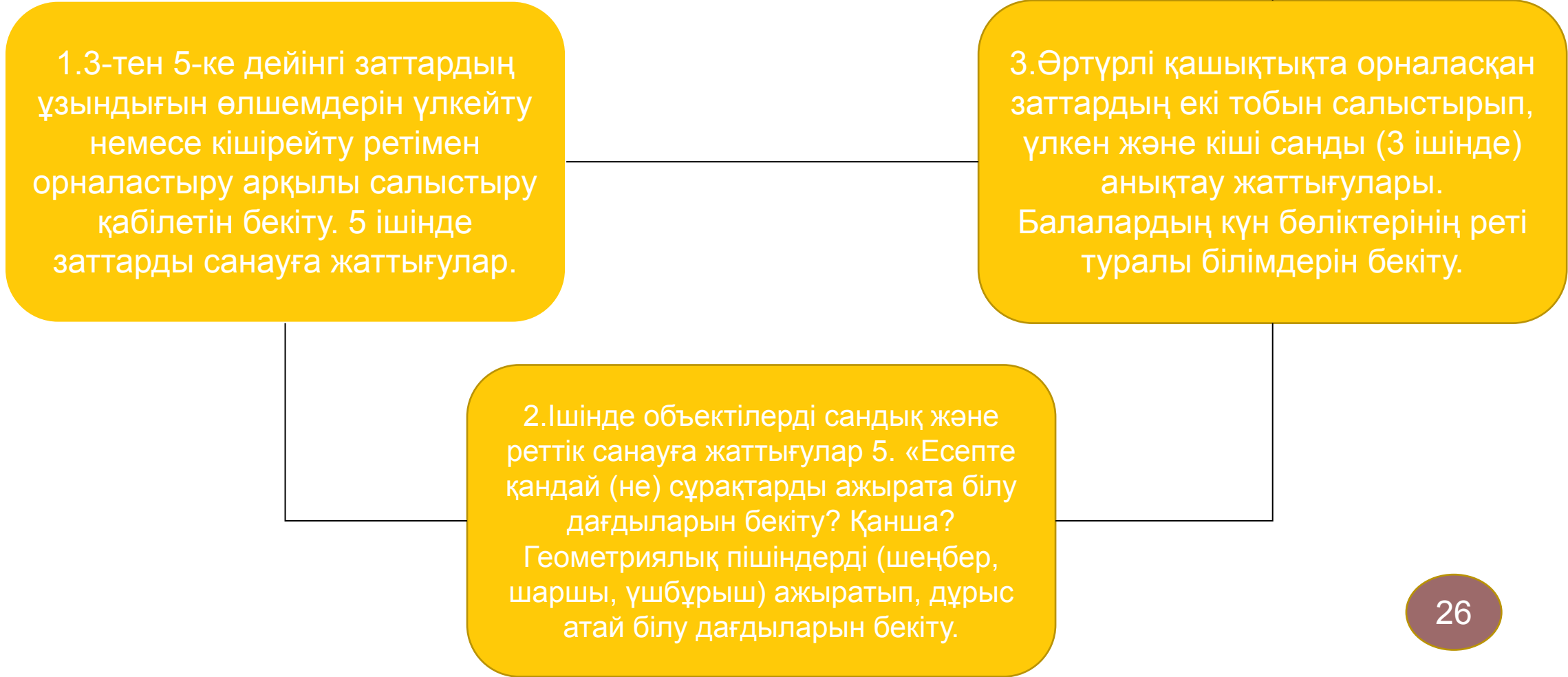
Осылайша, зерттелген екі топтың балаларында математикалық түсініктердің дамуы төмен. Зерттеуге қатысқан балаларда математикалық түсініктердің жоғарғы деңгейі 17-20% ғана анықталды.

Зерттеу нәтижесінде диаграммада көрсетілген келесі нәтижелерге қол жеткіздік. (Сурет 2)

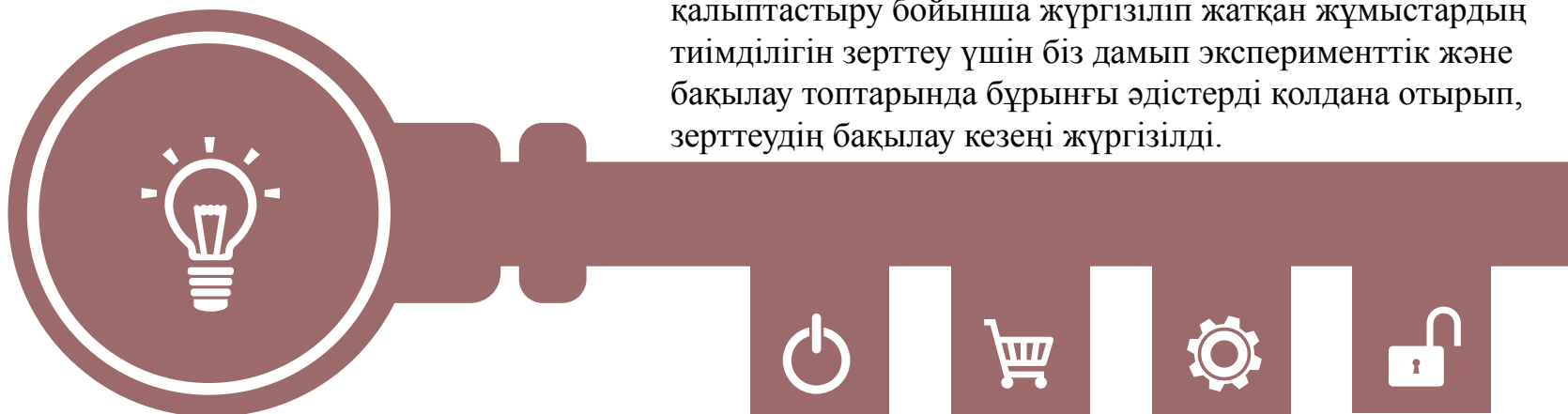
Құрастыру іс-әрекеті кезіндегі
балалардың математикалық
түсініктерін дамыту жұмыстары

Тәжірибелік жұмысымызда ересек мектеп жасына дейінгі балалардың математикалық түсініктерін құрастыру іс-әрекеті арқылы дамыту үшін келесідей жұмыстар жасалды. Біз ересек тобы қысқа мерзімді сабақ жоспарын жасадық:

Алынған нәтижелерді талдау

Бұл бөлімде қалыптастырушы эксперименттің талдауы берілген, оның нәтижелеріне түсініктеме берілген және осы негізде болжамымыздың негізгі ережелері нақтыланған.

Құрастыру әрекетінде математикалық көріністерді қалыптастыру бойынша жүргізіліп жатқан жұмыстардың тиімділігін зерттеу үшін біз дамып эксперименттік және бақылау топтарында бұрынғы әдістерді қолдана отырып, зерттеудің бақылау кезеңі жүргізілді.

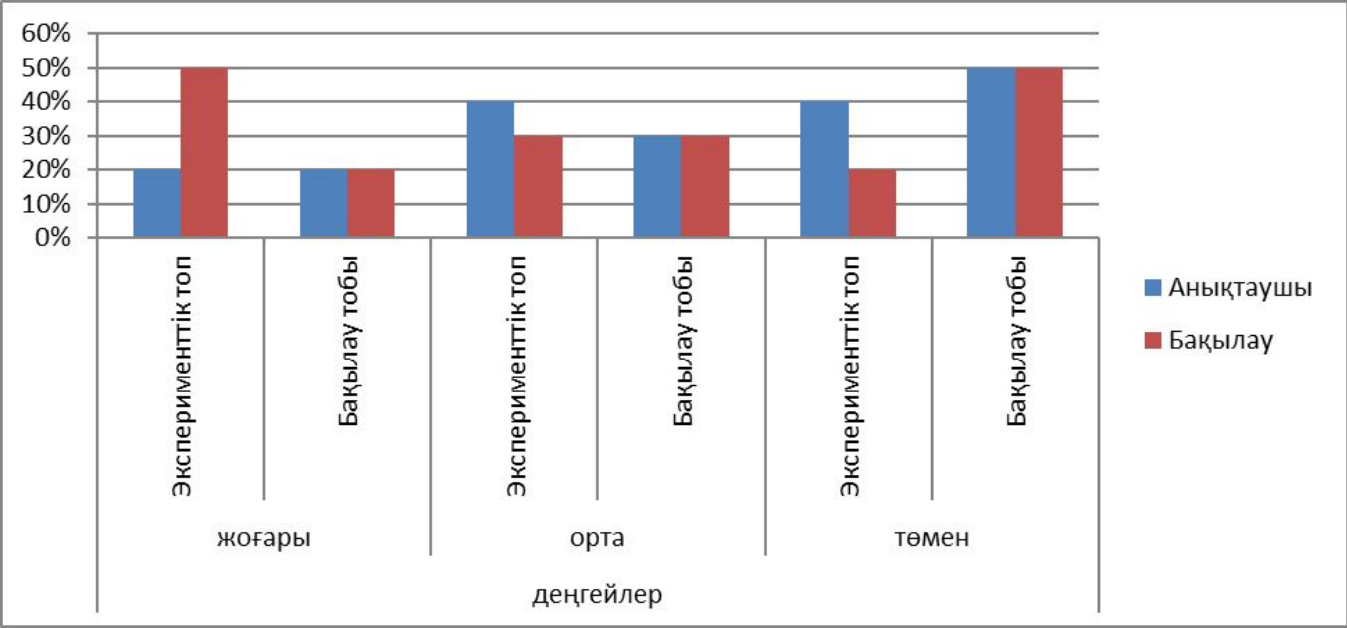
Бақылау экспериментінің әдістемесі тәжірибелік жұмыстың анықтау бөлігінің техникасымен бірдей болды.

Бақылау экспериментінің деректерін жинау және талдау үшін құрастыру іс-әрекетінде математикалық көріністерді қалыптастырудың бірдей деңгейлері пайдаланылды

1. Математикалық түсініктерді диагностикалау әдісі (авторы Д.И. Шаншина).

Кесте. Д.И.Шаншина
бойынша математикалық
түсініктерді диагностикалау

Эксперимент кезеңдері	деңгейлер					
	жоғары		орта		төмен	
	Экспери менттік топ	Бақылау тобы	Экспери менттік топ	Бақылау тобы	Экспер иментт ік топ	Бақыл ау тобы
Анықтаушы	20%	20%	40%	30%	40%	50%
Бақылау	50%	20%	30%	30%	20%	50%

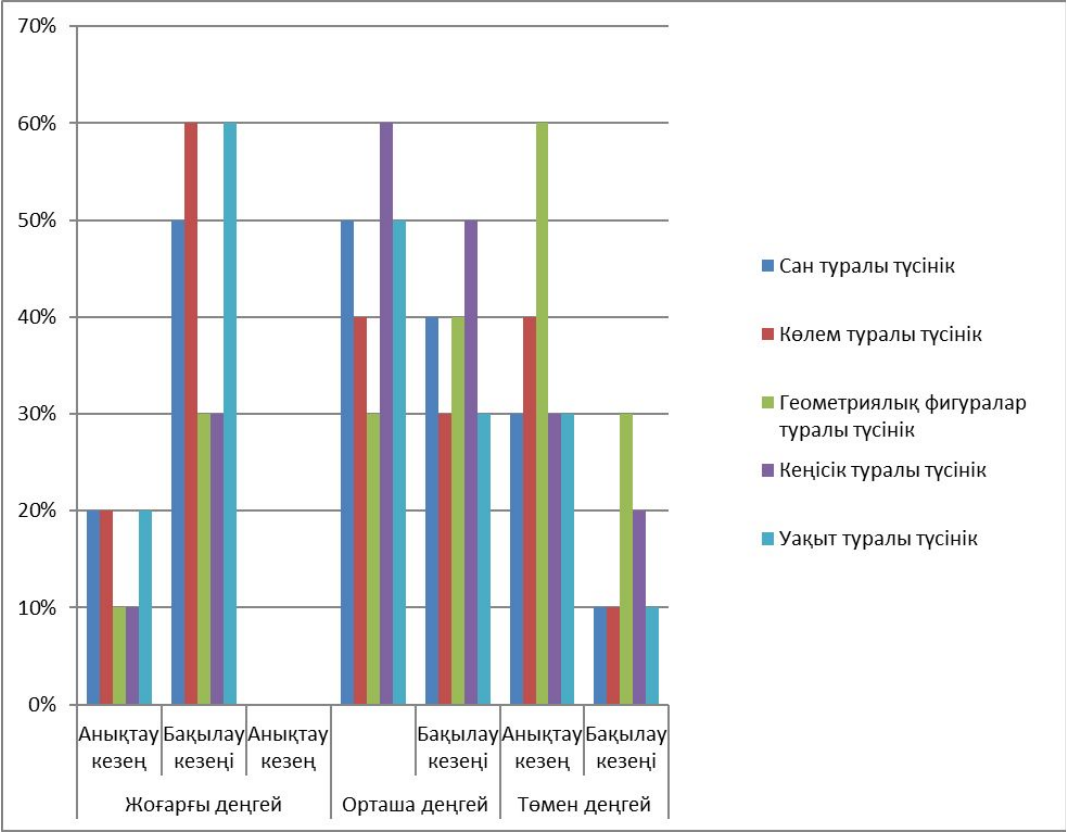
Сурет Д.И.Шаншина бойынша
математикалық түсініктерді
диагностикалау

Эксперименттік топта құрастыру іс-әрекеті арқылы математикалық түсініктерді қалыптастыру жұмыстарын аяқтағаннан кейін нәтижелерде айтарлықтай өзгерістер болды.

2. Ересек мектеп жасына дейінгі балалардың математикалық түсініктерінің даму деңгейін анықтау үшін диагностикалық әдістемесі А. В. Белошистой.

Кесте 6. А.В. Белошистой бойынша мектеп жасына дейінгі балалардың математикалық түсініктерінің даму деңгейін анықтау үшін диагностикалық әдістемесі

Қарапайым математикалық түсініктер	Жоғарғы деңгей		Орташа деңгей		Төмен деңгей	
	Анықтау кезеңі	Анықтау кезеңі	Бақылау кезеңі	Анықтау кезеңі	Бақылау кезеңі	
Сан туралы түсінік	20%	50%	50%	40%	30%	10%
Көлем туралы түсінік	20%	60%	40%	30%	40%	10%
Геометриялық фигуралар туралы түсінік	10%	30%	30%	40%	60%	30%
Кеңістік туралы түсінік	10%	30%	60%	50%	30%	20%
Уақыт туралы түсінік	20%	60%	50%	30%	30%	10%

6 сурет. А.В. Белошистой бойынша мектеп жасына дейінгі балалардың математикалық түсініктерінің даму деңгейін анықтау үшін диагностикалық әдістемесі.

Алынған нәтижелерді талдау

Сан туралы түсінік – анықтау кезеңінде 2 балада жоғары, 5 балада орташа, 3 балада төмен деңгейде болса, бақылау кезеңінде жоғары деңгей – 5 бала (50%), орташа деңгей – 4 бала (40%), ал төмен деңгей – 1 балада (10%) анықталды.

Көлем туралы түсінік - анықтау кезеңінде 2 балада жоғары, 4 балада орташа, 4 балада төмен деңгейде болса, бақылау кезеңінде жоғары деңгей – 6 бала (60%), орташа деңгей – 3 бала (30%), ал төмен деңгей – 1 балада (10%) анықталды.

Геометриялық фигуралар туралы түсінік - анықтау кезеңінде 1 балада жоғары, 3 балада орташа, 6 балада төмен деңгейде болса, бақылау кезеңінде жоғары деңгей – 3 бала (30%), орташа деңгей – 4 бала (40%), ал төмен деңгей – 3 балада (30%) анықталды.

Кеңістік туралы түсінік - анықтау кезеңінде 1 балада жоғары, 6 балада орташа, 3 балада төмен деңгейде болса, бақылау кезеңінде жоғары деңгей – 3 бала (30%), орташа деңгей – 5 бала (50%), ал төмен деңгей – 2 балада (20%) анықталды.

Уақыт туралы түсінік - анықтау кезеңінде 2 балада жоғары, 5 балада орташа, 3 балада төмен деңгейде болса, бақылау кезеңінде жоғары деңгей – 6 бала (60%), орташа деңгей – 3 бала (30%), ал төмен деңгей – 1 балада (10%) анықталды.

Тәжірибе нәтижесінде біз шешім қабылдадық және келесі нәтижелерге қол жеткіздік:

1. Анықтау экспериментінің нәтижелері балалардың математикалық түсініктерінің даму деңгейінің төмен екендігін көрсетеді. Бұл дәстүрлі іс-әрекеттермен қатар, қосымша ретінде құрылыстың көмегімен балаларды дамыту қажет екенін көрсетеді.

2. Эксперименттің қалыптастырушы кезеңінің нәтижелері жобалау іс-әрекетіндегі математикалық бейнелерді дамыту келесі педагогикалық шарттарды жүзеге асырумен жалғасатынын көрсетті:

- балалардың мүдделерін ескеру;
- балалардың жас және жеке ерекшеліктерін есепке алу;

3. Балалардың математикадан білімінің көрсеткіштері ретінде біз сабақтар топтамасын анықтадық.

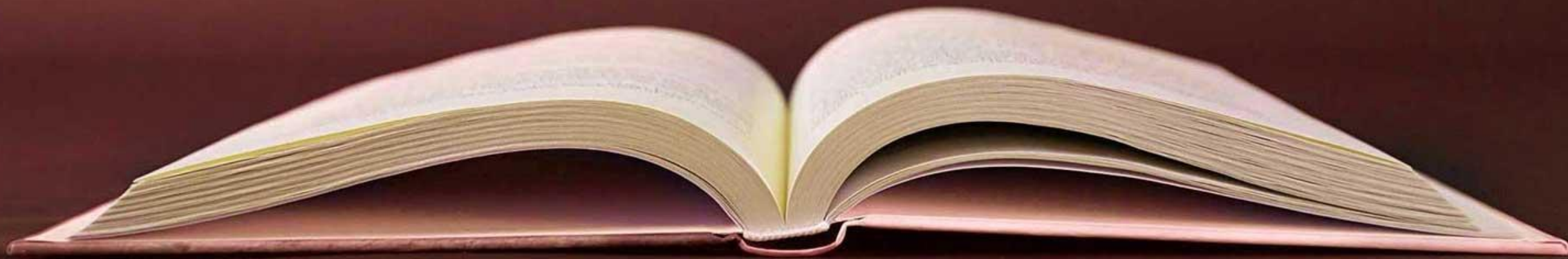
4. Оқытудың ең тиімді әдістері, біздің ойымызша, сабақты кешенді ұйымдастыру әдісі, түсіндіру және көрсету, ойын әдістері, көркем сөз және т.б.

5. Құрастыру іс-әрекетінде математикалық түсініктерді дамытудың балалар іс-әрекетінің басқа түрлерімен байланысын ескеру қажет.

Қорытынды

Мектепке дейінгі балалық шақ – тұлғаның қалыптасуының қысқа, бірақ маңызды кезеңі. Осы жылдар ішінде бала өзін қоршаған өмір туралы алғашқы білімдерін игереді, оның адамдарға, еңбекке деген белгілі бір көзқарасы қалыптаса бастайды, дұрыс мінез-құлық дағдылары мен әдеттері қалыптасады, мінезі қалыптасады.

Жоғарыда айтылғандарға сүйене отырып, біз өзімізге жүктелген барлық міндеттерді шешкенімізді атап өту керек, бұл біз ұсынған болжамның расталғанын білдіреді. Және де біз өз зерттеу жұмысымызда құрастырған перспектикалық жоспарды мектепке дейінгі мекеме педагогтарына ұсынамыз.

Пайдаланған әдебиеттер

1. Мұқанова Ұ.Н., Пірмағамбетова А.А. Қарапайым математикалық ұғымдарды қалыптастыру. Әдістемелік нұсқау: Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу бағдарламасы бойынша екінші кіші топ (3–4 жас) педагогтеріне арналған. – Алматы: Алматы кітап, 2018. -78 б.
2. «Қарапайым математикалық түсініктерді қалыптастыру әдістемесі құралы». Әбілдаев А.Қ. Қабылова Э.Қ. Орлова Л.И. – Алматы: Алматы кітап баспасы, 2018.
3. Вопросы психологии учебной деятельности дошкольников / Под ред. Д.Б. Эльконина, В.В. Давыдов. - 2013-2014 гг. – 555 с.
4. Давыдов В.В. Теория развивающего обучения / В.В. Давыдов. -М.: Интор, 2007. - 159 с
5. Формирование элементарных математических представлений у дошкольников / Под редакцией А.А.Столяра. - 2012-2013. – 303 с.
6. Аргинская И.И. Математика / И.И.Аргинская, Е.П.Бененсон, Л.С.Итина. Самара: Учебная литература, 2012. - 196 с.
7. Белошистая, А.В. Современные программы математического образования дошкольников / А. В. Беловатый. - «Феникс», 2015. - 256 с.
8. Венгер, Л.А. Воспитание сенсорной культуры ребенка / Л.А. Венгер, Е.Ю. Пилюгина, Н.Б. Венгер. - М.: Просвещение, 1998. - 220с.

Назарларыңызға рахмет!